

Piezvanot IEVAI KULAKOVAI un aicinot uz interviju, viņa nan pirms tam lūdz iespēju epazīties ar jautājumiem un au pašā sarunas sākumā iebilst, ka negrib runāt par savām un vīra Jura Kulakova attiecībām.

Ar tumšiem, pieres daļā īsi apgrieztiem matiņiem, lakatiņu ap galvu, mākslinieciskiem auskariem ausīs un nesaldinātu kafiju uz galda Ieva man atgādina kādu no gleznas ienākušu tēlu dzīvē.

Meklējot presē intervijas ar mākslas zinātnieci Ievu Kulakovu, neko vairāk kā paziņojumus par Kulakovu ģimenes krīzi un informāciju par Ievas kūrētām izstādēm netrodu: «Mana personība neietilpst publicētas personas statusā. Un neesmu arī nekāds vaismīgi liels *stārs*, lai par mani rakstītu. Viena no labākajām mākslas zinātnieka īpašībām ir palikt neredzamam, darot savu darbu. Un man pilnīgi pietiek ar to, ka veicinu komunikāciju starp mākslu un sabiedrību.»

Par čemodānu paaudzes jūtību

Pēdējos četrus gadus Ieva Kulakova līdz usim iegrimusi administratīvā darbā. Taču opošā, 2000 kvadrātmētru lielā Rīgas laikmetīgās mākslas izstāžu zālē, kas drīzumā vērs savas durvis, prasa vienlaikus gan maiņī iejūtīgu, gan dzelzaini organizatorisku vieskārienu.

Kad jautāju Ievai par mākslas līniju dzīvē, viņa uzsāk stāstu par to, kā viņas mammai savulaik nogriezts ceļš uz Mākslas akadēmiju, jo viņa nav bijusi komjaunatnē. Taču Ievas tēvs – mākslinieks Pēteris Kalniņš – savulaik beidzis *lietišķos* un bijis vienaudzis un draugs Henrijam Vorkalam, Atim Ievīnam, Jānim Šenbergam un Jānim Borgam.

«Laikam jau interese par mākslas vēsturi man iedzimta. Bet savas desmitās dzim-

šanas dienas ritā, pamostoties istabā pārpilnā ar smaržīgām pojenēm, saņēmu šokējošu ziņu, kas apgrieza manu dzīvi kājām gaisā. Mans tēvs, ar kuru man bija ārkārtīgi spēcīga emocionālā un garīgā saite, bija gājis bojā nenoskaidrotos apstākļos. Un tāpēc mana pirmā apzinātā vēlme, izaugot lielai, bija kļūt par izmeklētāju un noskaidrot tēva nāves cēloņus,» stāsta Ieva.

«Mani lielākoties audzināja vecāmāte, un man jau šķiet, ka uzaugu savā ziņā siltumnicas apstākļos. Mana vecāmamma apprecējās, kad vēl nebija pilngadīga, un vecāteva draugiem vajadzēja iet par aizbildņiem kāzās. Viņi abi kopā nodzīvoja bezgalīgi ilgi. Pa starpu bija karš, pirmie divi bērni ģimenē nomira, un viņiem nebūt negāja viegli. Tomēr tolaik eksistēja kaut kāds savstarpējo attiecību ētikas kodekss, drošība un palaušanās vienam uz otru. Un vecāmāte arī mani bija ieaudzinājusi ļoti skaidru spēju

saprast, kas ir labi, kas slikti, kas nepareizi. Tāpēc, kad sākās mana lielā dzīve, saņēmu šoku pēc šoka. Jo izrādījās, ka dzīvē viss notiek citādi – cilvēki dara gan tā, gan arī šitā. Un šobrīd man šķiet, ka cilvēku savstarpējās attiecības var salīdzināt ar sēdēšanu uz čemodāniem. Cilvēki sastrīdas, un viņu pirmā un vienīgā reakcija ir sapatot čemodānus un aiziet. Jā, es pati arī piederu pie šīs čemodānu paaudzes, un pārliecība, ka strīdu mirkli jābēg prom, ir arī mana traģēdija,» aizfilozofējas Ieva.

Par mākslā piedzīvotām emocijām

Ieva, mācoties filozofos, paralēli apmeklēja arī Mākslas akadēmijas mākslas zinātnes kursus. Un par kardinālu pagrieziena savā

Foto – Ģirts Mālderis

Viena no čemodānu paaudzes

Ievas Kulakovas pieturzīmes:

- dzimusi 1969. gada 7. jūlijā,
- beigusi LU Vēstures un filozofijas fakultāti,
- strādājusi Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā,
- absolvējusi Mākslas akadēmijas Mākslas zinātnes nodaļu un ieguvusi Eiropas Savienības diplomu kultūras menedžmentā. Izaudusies gan kā mākslas kritiķe, gan kā mākslas kuratore, gan kā galeriste,
- 1998. gadā sarīkojusi slavenā krievu mākslinieka Oļega Kuļika performanci un priekšlasījumu Rīgā,
- ar Dzelzceļa vēstures muzejā sarīkoto grupas izstādi «Sociālais ekshibicionisms» (kopā ar Gati Rozenfeldu un Artī Sveci) Ieva Kulakova ieguvusi 2001. gada labākā mākslas kuratora balvu,
- pērnā gada 52. Venēcijas biennāles Latviju pārstāvētās Ginta Gabrāna ekspozīcijas «Paraspoguļi» kuratore,
- šobrīd – izstāžu zāles «Rīgas mākslas telpa» radošā direktore,
- precējusies ar komponistu Juri Kulakovu,
- septiņpadsmitgadīga dēla mamma.

MANI VARĒTU APSKAUST PAR ATTIECĪBĀS PIEDZĪVOTIEM LAIMES MIRKĻIEM.

tradīcijām, bet līdzīgi domājoša emocionālā vēstījuma. Un man šķita brīnišķīgi, ka viens cilvēks kādā brīdī var sagāzt kājām gaisā visu, kas aprakstīts mākslas vēstures grāmatās. Un otra bija 2005. gadā 1. Maskavas laikmetīgās mākslas biennālē kuratora Andreja Jerofejeva veidotā izstāde «Līdzinātāji» – atskats uz krievu laikmetīgās mākslas vēsturi, sākot no 60. gadiem līdz pat 2000. gadam. Un atkal bija atrasts absolūti brīnišķīgs piegājiens darbu eksponēšanai. Visi darbi šķita kā tikko no šķūniņiem izvilkti. Bija sajūta, ka eju cauri vēsturei un savā dzīvē piedzīvoju nekad nenotikušas lietas.»

Runājot par pārsteigumiem latviešu mākslā, Ieva uzskata, ka attiecībā pret māksliniekiem precīzāk būtu lietot vārdu «cienu», nevis «apbrīnoju». Ievai bezgalīgi mīļš, tuvs un dārgs ir performances un dzīves mākslinieks Andris Grīnbergs. «Viņa provokācijām vienmēr bijusi milzīga nozīme un jēga.»

Kad jautāju Ievai, vai viņai pašai patīk provocēt citus, viņa apstājas pie atbildes: «Esmu pietiekami sarežģīta persona un pieļauju, ka daudziem cilvēkiem brīžiem liekos nekorekta vai skarba.»

Par stalkeriem

Veidot mākslinieku portretintervijas Ievai šķiet līdzīgi kā runāties ar ģimenes locekļiem. «Mana interese par mākslinieku parasti gan saistīta tikai ar profesionālo pusi. Tā kā man šķiet, ka jebkuram cilvēkam ir tiesības uz savu personisko dzīvi, nejutos tiesīga iejaukties citu dzīves peripetijās. Un vienmēr esmu respektējusi arī mākslinieku vēlmi izlasīt interviju pirms publicēšanas. Kad mēģinu noskaidrot, kādi žurnālistu jautājumi visvairāk tracina mākslniekus, Ievai atbilde ir mirkli gatava: «Būtībā neatbildami jautājumi. Piemēram, ko jūs gribējāt pateikt ar savu darbu?»

Ieva mākslniekus salīdzina ar stalkeriem: «Ar mākslas darbiem ir kā ar grāmatas lasīšanu. Paveras lieliskas iespējas piedzīvot nepiedzīvoto.»

Par patīkamo un nepatīkamo

«Manuprāt, katrs cilvēks ir unikāls jau ar to vien, ka viņš kādā mirkli apzinās brīnišķīgo iespēju dzīvot šajā pasaulē.

Manuprāt, līdz šim veiksmīgi esmu izvirijusies no atbildēm uz jautājumiem par attiecībām. Kādreiz man likās, ka, iespējams, astoņdesmit gadu vecumā varēšu stāstīt par saviem dzīves viriešiem, bet tagad šķiet, ka arī tad man būs vēlme pēc savas privātās

dzīves. Un, iespējams, kāds man tobrīd līdzās esošs veučuks būs pelnījis, lai turpinu klusēšanu. Citi uzskata, ka jāafīšē attiecības, jo viņiem varbūt šķiet, ka sēž tādos kalnu augstumos, ka var atļauties jebko. Ar mani ir gluži otrādi. Es nelepojos ar savām neveiksmīgajām attiecībām. No otras puses, apzinot, ka mani varētu apskaust par attiecībās piedzīvotiem laimes mirkļiem. Domāju, ka jebkuras attiecības ir skaistas. Un man ļoti patīk, kā Platona «Faidonā» Sokrats filozofē par patīkamo un nepatīkamo. Proti, savazotais Sokrats, kas ik pa laikam noglauda savu

Foto – no Ievas Kulakovas personiskā arhīva (Erīks Božis)

Ieva 52. Venēcijas mākslas biennālē.

saķēdēto kāju, tādējādi sniedzot sev labsajūtu un mierinājumu, saka: «Cik divaina lieta, draugi, rādās tas, ko cilvēki dēvē par patikamo! Un cik brīnumainā attieksmē tas ir pret savu šķietamo pretstatu – nepatikamo! Reizē tie nevēlas atnākt pie cilvēka, bet, ja kāds tīko pēc viena no tiem un to iegūst, viņš gandrīz vienmēr spiests paņemt arī otru.»

Par to, kas saviļņo

«Esmu hipertrofēti emocionāla un arī ļoti

kaislīga. Mani ik dienas kaut kas ļoti saviļņo un satrauc,» skaidro Ieva. Bet no kultūras notikumiem Ievu pēdējā laikā ārkārtīgi spēcīgi uzrunājuši «Latviešu stāsti» Jaunajā Rīgas teātrī. Un konkrēti – taksistes stāsts, kuru stāsta aktrise Jana Čivžele. «Viens ir pastāstīt to, ka kāzās nomirst vīrs, bet otrs – atrādīt to videoierakstā. Mākslas pastarpinājums mani patiesi interesē.»

Par šupoļu izjūtu

«Bērībā biju ļoti kārtīga un lēnīga meitene. Ejot kopā ar papu uz parku šupoties, vienmēr zināju, ka tētis mani iesūpinās. Bet reiz viņš nostājās aiz šupolēm un teica: «Tagad šupojies pati!» Lai kā man tajā brīdī šķita, ka pati nemācēšu, tomēr pamazām, pamazām man sanāca. Un šī šupoļu izjūta mani joprojām ir dzīva,» pārliecināta Ieva.

Par atkarību no svešinieku laipnības

Kad jautāju Ievai, vai viņa viegli laiž sev klāt cilvēkus, viņa saka: «Emocionalitāte pagēr diezgan godīgu attieksmi pret pasauli un cilvēkiem, ar kuriem satiekos un sarunājos. Tajā pašā laikā man nepieciešama aizsargātība – ka visu par mani nezina neviens, arī es pati ne.» Taču Ievai ļoti patik

runāties ar cilvēkiem un reizēm analizēt arī sevi. «Manuprāt, kopš divdesmit piecu gadu vecuma, kad tā pa istam sāku sevi apzināties, esmu bezgalīgi mainījies. Katram cilvēkam gan ir atšķirīgi pieaugšanas periodi. Es, piemēram, lielo dzīvi sāku dzīvot ļoti vēlu. Līdz ar to dzīves izzināšana man notika daudz vēlāk nekā citiem. Un pat domāju, ka iepazīt pasauli, līdzīgi kā izslimot bērnu slimības, labāk ātrāk nekā vēlāk.

Interesanti man šķiet pilnīgi visi cilvēki. Taču jau sen neapveltu ļaudis ar mitoloģiskām īpašībām un neidealizēju viņus. Cilvēks savā dziļākajā būtībā ir ļoti vājš – ar saviem kāpumiem un kritumiem. Domāju, ka ar laiku man vajadzētu sākt pieņemt arī citu vājumu. Kaut kā gadu gaitā esmu nonākusi pie Blanšas atziņas no Tenesija Viljamsa «Ilgu tramvaja»: «Es vienmēr esmu bijusi atkarīga no svešinieku laipnības.»»

Par laimes spēli

«Lai justos komfortabli, man nav vajadzīga nedz māja, nedz mašīna. Man šķiet, ka esmu iemācījusies dzīvot harmonijā ar sevi, bet ne ar otru cilvēku. Un šī nespēja sadzīvot kopā ar kādu reālajā dzīvē būtībā ir mana traģēdija. Tāpēc vēlētos iegūt mieru un līdzsvaru attiecībās ar otru.

Bet, protams, jebkuras jaunas attiecības ir tāda kā laimes spēle...» mazliet rezignēti nosaka Ieva. **VINTRA VILCĀNE**